«Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Дәвеш авыл җирлегендә җирләү һәм күмү эше турында» Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Дәвеш авыл җирлеге Башкарма комитетының 2024 елның 3 июнендәге 6 номерлы карары

«Күмү һәм җирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы федераль закон, Россия Федерациясе Президентының «Үлгәннәрне җирләү буенча хезмәтләр күрсәтүгә гражданнарның хокуклары гарантияләре турында» 1996 елның 29 июнендәге 1001 номерлы Указы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2007 елның 18 маендагы 196 номерлы «Күмү һәм җирләү эше турында” Федераль законны гамәлгә ашыру чаралары турында” карары , Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Дәвеш авыл җирлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Дәвеш авыл җирлеге башкарма комитеты карар итә:

1.Кушымтадагы Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Дәвеш авыл җирлегендә күмү һәм җирләү эше турында нигезләмәне расларга.

2.Әлеге карарны рәсми рәвештә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматенең порталында бастырырга.

3.Әлеге карар рәсми рәвештә бастырылган көннән үз көченә керә.

4.Бу карарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемдә калдырам

Дәвеш авыл җирлеге Башлыгы Т.Т. Хөсәенов

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Дәвеш авыл җирлеге Башкарма комитетының 2024 елның 3 июнендәге 6 номерлы карары белән расланган

Татарстан Республикасы Апас муниципаль районында авыл җирлегендә күмү һәм җирләү эше турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы дәвеш авыл җирлегендә күмү һәм җирләү эше турында нигезләмә (алга таба- Нигезләмә) «Күмү һәм җирләү эше турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы Федераль законга, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы федераль законга, Россия Федерациясе Президентының «Үлгәннәрне җирләү буенча хезмәтләр күрсәтүгә гражданнарның хокуклары гарантияләре турында» 1996 елның 29 июнендәге 1001 номерлы Указына, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2007 елның 18 маендагы 196 номерлы «Күмү һәм җирләү эше турында” Федераль законны гамәлгә ашыру чаралары турында” карарына, Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Дәвеш авыл җирлеге Уставына (алга таба- Устав) туры китереп эшләнгән һәм Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Дәвеш авыл җирлеге (алга таба-Җирлек) территориясендә җирләү эшен оештыру һәм җирләү тәртибен көйли.

1.2. Бу Нигезләмә максатларында түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

якын туганнар туры күтәрелү һәм төшү линиясе буенча туганнар (ата-аналар һәм балалар ,бабай, би һәм оныклар), шулай ук тугандаш һәм тугандаш булмаган (уртак әтисе яки әнисе булган) абыйлар һәм апалар, уллыкка алынганнар, уллыкка алучылар;

дини зират зират (җәмәгать зираты участогы), тиешле дини йолаларны үтәп, бер конфессиягә караган үлгәннәрне яки һәлак булганнарны (алга таба үлгәннәрне) җирләү өчен билгеләнгән;

җәмәгать зиратының хәрби участогы үлгән хәрбиләрне һәм аларга тиңләштерелгән категория гражданнарын җирләү өчен билгеләнгән җәмәгать зираты участогы;

җирләү буенча хезмәтләрнең гарантияле исемлеге җирләү вакытында дәүләт гарантияләрен тәэмин итү максатыннан җирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан түләүсез нигездә күрсәтелә торган хезмәтләр исемлеге;

җирләү зонасы зиратның һәм (яки) крематорийның функциональ-территориаль зонасы, анда җирләү башкарыла;

катафаль ташулар үлгәннәрнең, җирләү продукциясенең һәм җирләүдә катнашучыларның калдыкларын яки көлләрен катафаль транспорт белән ташу;

зират үлгәннәрнең калдыкларын һәм көлләрен җирләү өчен билгеләнгән җирләү билгеләнеше объекты;

ирекле күмүләр өчен ябык зират яңа күмү урыннары булдыру өчен территория тулысынча кулланылган зират;

зират чоры-җирләнгән тәннең минеральләшүе тәмамланган һәм тугандаш базга түбәндәге күмү рөхсәт ителгән вакыт;

колумбарий бина, аның өлеше яки көл яки көл урналарын күмү өчен билгеләнгән корылма;

кремация-үлгән кешенең калдыкларын, биологик Материалларны утка тапшыру;

җирләү урыны-үлгәннәрнең калдыкларын яки көлләрен күмү өчен билгеләнгән җирләү объекты киңлегенең өлеше;

җирләү урыны-үлгәннәрнең калдыкларын, көлләрен һәм көл урналарын күмү буенча йола гамәлләрен үткәрү өчен билгеләнгән җирләү объекты киңлегенең этик, санитар һәм экологик таләпләргә ярашлы махсус оештырылган өлеше ;

минеральләшү-күмелгән җисемнең аерым химик элементларга һәм гади химик кушылмаларга таркал базы процессы;

кабер җирләү участогында, зиратта, колумбарийдан башка ритуаль корылмада урнашкан һәм үлгән кешенең калдыкларын табутта яки аннан башка, яки көл урнасында җирләү өчен билгеләнгән урын;

кабер коймасы кабер участогы периметры буенча урнаштырыла торган линияле корылма;

кабер өстенә куелган корылма архитектура-скульптура корылмасы (кабер өстенә куелган), анда үлгәннәрнең истәлеген мәңгеләштерү өчен билгеләнгән һәм күмелгән урында урнаштырылган мемориаль мәгълүмат бар;

җәмәгать зираты үлгәннәрне җирләү урыннары аларның ихтыярын исәпкә алып яки җирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт карары буенча каралган зират;

җирләү билгеләнеше объекты шәһәр төзелеше яки архитектура комплексы яки халыкка ритуаль хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән объект, территория яки участок (каберлек, крематорий, колумбарий һ. б.);

ялгыз җирләү урыны җирләү объекты территориясендә бер үлгән кешене, шул исәптән шәхесен Эчке эшләр органнары билгеләмәгән кешене җирләү өчен бирелә торган участок;

җирләү Россия Федерациясенең норматив хокукый актлары белән билгеләнгән тәртиптә җир, ут яки суга тапшыру юлы белән этик таләпләргә каршы килмәгән гореф-гадәтләргә һәм традицияләргә ярашлы рәвештә үлгән кешенең гәүдәсен, калдыкларын, көлен күмү буенча йола гамәлләре;

җирләү үлгән кешене билгеләнгән тәртиптә бирелгән җирләү урынында җирләү, анда элек үлгән туганнарны җирләү башкарылган;

туганнары барлык башка затлар, якын туганнарыннан тыш, туганлык мөнәсәбәтләрендә торалар;

туган җирләү урыны үлгән кешенең туганы(И) элек күмелгән җирләү объекты территориясендәге участок;

санитар-күзәтү зонасы зират һәм (яки) крематорий һәм торак (селитеб) яки сәнәгать төзелеше арасындагы функциональ-территориаль зона, аның киңлеге Россия Федерациясенең норматив хокукый актлары белән билгеләнә;

җирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт җирле үзидарә органы тарафыннан түләүсез нигездә җирләү буенча хезмәтләрнең гарантияле исемлеген күрсәтүче оешма;

җирләү турында таныклык күмү турында мәгълүматны һәм күмү урыны өчен җаваплы кешене үз өченә алган һәм аның күмү урынын алга таба куллану хокукын раслаучы документ;

эксгумация суд-медицина яки криминалистик экспертиза өчен яки яңадан күмү өчен җирләү урыныннан үлгән кешенең мәетен, калдыкларын алу.

2. Җирләүне гамәлгә ашыру гарантияләре

2.1. Иренә-хатынына, якын туганнарына, башка туганнарына, үлгән кешене җирләү бурычын үз өстенә алган законлы вәкиленә яки үлгән кешене җирләү буенча түбәндәге хезмәтләр исемлеген түләүсез күрсәтү гарантияләнә:

1) җирләү өчен кирәкле документларны рәсмиләштерү;
2) каберне һәм җирләү өчен кирәкле башка әйберләрне бирү һәм китерү;
3) үлгән кешенең гәүдәсен (мәетен) зиратка (крематорийга) илтү;

4) җирләү (кремация һәм аннан соң көл урнасы бирү).
2.2. Ире-хатыны, якын туганнары, башка туганнары яки үлгән кешенең законлы вәкиле булмаганда яки аларны җирләү мөмкин булмаганда, җирләү бурычын үз өстенә алган башка кешеләр булмаганда, шулай ук үлгәннәрнең шәхесләре билгеләнмәгән очракта, җирләү буенча хезмәтләр үз эченә ала:
1) җирләү өчен кирәкле документларны рәсмиләштерү;
2) кәфенлек;
3) табут бирү;
4) үлгән кешене зиратка (крематорийга) алып бару;
5) җирләү.
Үлгән кешене өйдә, урамда яки башка урында җирләү Эчке эшләр органнары аның шәхесен билгеләгәннән соң, Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган очракта, үлем сәбәбен билгеләгәннән соң өч тәүлек дәвамында җирләү эше буенча махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан башкарыла.
Шәхесләре Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән вакытта эчке эшләр органнары тарафыннан билгеләнмәгән үлгәннәрне җирләү әлеге органнар ризалыгы белән җирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт тарафыннан мондый очраклар өчен билгеләнгән җәмәгать зиратларында җирләү юлы белән башкарыла.
2.3. Әгәр җирләү үлгән кешене җирләү бурычын үз өстенә алган кешеләр акчасына башкарылса, күрсәтелгән кешеләргә җирләү буенча хезмәтләр исемлеге буенча күрсәтелә торган хезмәтләр бәясенә тиң күләмдә җирләү өчен социаль пособие түләнә.
2.4. Җирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеге буенча күрсәтелә торган хезмәтләрнең бәясен җирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләрне (вәкаләтләрнең бер өлешен) тапшыру турында килешү (алга таба - килешү) һәм Россия Федерациясе Пенсия һәм социаль иминият фондының Татарстан Республикасы буенча бүлеге, Татарстан Республикасы тарифлар буенча Дәүләт комитеты белән килешү нигезендә Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Башкарма комитеты буенча билгели.
2.5.Җирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеге сыйфаты килешү нигезендә Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы Башкарма комитеты карары белән расланган Җирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеге буенча күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатына карата таләпләргә туры килергә тиеш.

3. Җирлек территориясендә җирләү эшен оештыру

3.1.Җирлектә җирләү эшен оештыру Устав нигезендә җирлек Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.
3.2.Җирлек территориясендә җирләү буенча хезмәтләрнең гарантияләнгән исемлеген җирләү эше мәсьәләләре буенча махсуслаштырылган хезмәт (алга таба – махсуслаштырылган хезмәт) түләүсез нигездә күрсәтә .
3.3.Вәкаләтле орган һәм махсуслаштырылган хезмәт үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы Законнары, муниципаль хокукый актлар һәм җирләү һәм җирләү эше өлкәсендәге башка норматив хокукый актлар белән куллана.
3.4. Җирлек территориясендә махсуслаштырылган хезмәт эшчәнлеген оештыру әлеге Нигезләмәгә һәм җирләү һәм җирләү эше өлкәсендәге башка норматив хокукый актларга ярашлы рәвештә гамәлгә ашырыла.
3.5.Җирләү эшен финанс белән тәэмин итү Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, шулай ук җирлекнең норматив хокукый актлары нигезендә Җирлек бюджеты акчалары хисабына башкарыла.
3.6. Җирләү һәм җирләү эшен оештыру өлкәсендә кулланыла торган мөлкәткә ия булу,

файдалану һәм аның белән идарә итү Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм җирлекнең норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Җирлек территориясендә ритуаль хезмәтләр оештыру һәм җирләү урыннарын тоту өлкәсендәге вәкаләтләр

4.1. Җирлек территориясендә ритуаль хезмәтләр оештыру һәм җирләү урыннарын тоту өлкәсендә вәкаләтле органның вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә::
1) Җирлек территориясендә җирләү һәм җирләү эше өлкәсендә бердәм муниципаль сәясәтне гамәлгә ашыру;
2) Җирлек территориясендә җирләү һәм җирләү эшләре мәсьәләләре буенча Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы җирлекнең муниципаль хокукый актлары таләпләренең үтәлешен контрольдә тотуны гамәлгә ашыру;
3) махсуслаштырылган хезмәтнең түләүсез нигездә җирләү буенча хезмәтләрнең гарантияле исемлеген күрсәтүен, шул исәптән гарантияләнгән җирләү буенча хезмәтләр исемлеге буенча күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатына карата таләпләрне үтәвен контрольдә тотуны гамәлгә ашыру;
4) Җирлек башкарма хакимиятенең республика органнары һәм җирле үзидарә органнары белән җирләү һәм җирләү эше өлкәсендә финанс, бюджет, инвестиция, бәя, тариф сәясәте һәм шәһәр төзелеше эшчәнлеге мәсьәләләре буенча хезмәттәшлек итү;
5) Россия Федерациясенең Татарстан Республикасы буенча пенсия һәм социаль иминият фонды бүлеге, Татарстан Республикасының түләүсез нигездә күмү буенча гарантияләнгән хезмәтләр исемлеге нигезендә күрсәтелә торган хезмәтләр бәясе тарифлары буенча дәүләт комитеты белән билгеләү һәм килештерү;
6) җирләү һәм җирләү эшләре мәсьәләләре буенча муниципаль хокукый актларны үз компетенциясе чикләрендә эшләү һәм кабул итү;
7) җирләү буенча хезмәтләрнең гарантияле исемлеге кысаларында махсус хезмәт белән төзелгән контрактларны (килешүләрне) үтәүгә юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең контрольдә тотуын гамәлгә ашыру;
8) Җирлек территориясендәге җәмәгать зиратлары территориясендә башкарылган барлык каберлекләрне исәпкә алу, шул исәптән каберлекләрне теркәү китабын алып бару аша;
9) җирләү зоналарын билгеләү һәм җәмәгать зиратларында җирләү өчен урыннар бирү;
10) үлгән кешене җирләү өчен зират территорияләрендә бушлай бирелә торган җир участогы күләмен билгеләү;
11) Җирлек территориясендә җәмәгать зиратларын ачу һәм ябу турында карарлар кабул итү;
12) яңа зиратлар төзү, булган җәмәгать зиратларын киңәйтү, күчерү, ябу буенча чаралар эшләү һәм гамәлгә ашыру;
13) зиратларны һәм башка җирләү объектларын максатчан билгеләү буенча куллануны контрольдә тоту;
14) җирләү билгеләнешендәге объектларны саклауны оештыру;
15) Җирлек территориясендә җирләү эшен оештыруның торышына ел саен мониторинг үткәрү;
16) җирләү эше мәсьәләләре буенча (аларны формалаштыру тәртибен һәм вәкаләтләрен билгеләп) Попечительлек (күзәтү)советлары булдыру;
17) гражданнарга консультация бирү һәм җирләү һәм җирләү эше өлкәсендәге мәсьәләләр буенча кунакларны кабул итү;
18) гамәлдәге законнарга ярашлы рәвештә башка вәкаләтләр.
4.2. Махсус хезмәт гамәлдәге законнарга ярашлы рәвештә җирләү буенча гарантияле

хезмәтләр исемлеген, шулай ук башка вәкаләтләрне түләүсез нигездә күрсәтә.

5. Җирләү урыннары

5.1. Җирләү урыннары булып этик, санитар һәм экологик таләпләргә ярашлы рәвештә үлгәннәрнең тәннәрен (мәетләрен), үлгәннәрнең көлләре белән урналарны күмү өчен төзелгән зиратлар белән җир участоклары тора,

шулай ук үлгәннәрне җирләү өчен билгеләнгән башка биналар һәм корылмалар.

5.2. Җирләү урыннары булдыру турында карар гамәлдәге закон таләпләренә ярашлы рәвештә вәкаләтле орган тарафыннан кабул ителә.

5.3. Иҗат ителгән, шулай ук булган җирләү урыннары сүтелми һәм даими су басу, җир өермәләре, җир тетрәүләр һәм башка табигать афәтләреннән соң, хәрби каберлекләрдән тыш, вәкаләтле орган карары буенча гына күчерелә ала.

5.4. Җирлек территориясендәге җәмәгать зиратлары ачык, ирекле күмү өчен ябык, ябык булырга мөмкин.

5.5. Җәмәгать зиратлары территориясендә җирләү урыннары:

1) ялгызлар;
2) туганнар;
3) дин тотучылар;
4) мактаулы;
5) хәрбиләр.

5.6. Җирлекнең җәмәгать зиратлары территориясендә хәрби җирләүләр (хәрби участоклар), бер диндә үлгәннәрне хөрмәтле җирләүләр һәм җирләүләр (дини участоклар), шулай ук колумбарийлар өчен аерым җир участоклары (зоналар) каралырга мөмкин.

Зиратның хәрби участокларында җирләү өчен үлгән кешенең 8-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясында күрсәтелгән гражданнар категориясенә каравын раслаучы документлар бирелә.

5.7. Җирләү зонасы кварталларга һәм участокларга бүленә.

5.8. Үлгән кешенең гәүдәсе белән табутны күмү өчен каберләр төзегәндә, җирле шартларга (туфракның характерына һәм җир асты суларының тору дәрәҗәсенә) бәйле рәвештә, кабернең тирәнлеген билгеләргә кирәк. Шул ук вакытта кабернең озынлыгы да ким булмаска тиеш

2 метр, киңлеге 1 метр, тирәнлеге 1,5 метрдан ким түгел. Барлык очракларда да кабер төбенең билгесе җир асты сулары дәрәҗәсеннән 0,5 метрга югарырак булырга тиеш.

5.9. Җирләү урыннары җәмәгать зиратының билгеләнгән планлаштыруына ярашлы бирелә. Җирләү урыннары арасындагы аермаларның киңлеге 0,5 метрдан ким була алмый.

5.10. Стена урнаштырганда, аның зурлыгы күмү өчен бүлеп бирелгән участокның норматив зурлыгына туры килергә тиеш. Капканың биеклеге 1,5 метрдан артмаска тиеш. Кабер өстенә куелган корылмаларның биеклеге

2,5 метр.

5.11. Зиратның билгеләнгән планлаштыруын бозып, шул исәптән күмү урыннары арасында, юл кырыенда һәм санитар-күзәтү зонасы чикләрендә җирләүләр төзү рөхсәт ителми.

6. Ялгыз күмелү урыны

6.1. Ялгыз күмү урыны вәкаләтле орган тарафыннан түләүсез нигездә бирелә.

6.2. Җирлек территориясендә ялгыз күмү өчен бушлай бирелә торган җир участогы күләме 2,0мх1,0мх2,2м тәшкил итә (озынлыгы, киңлеге, тирәнлеге).

6.3. Берүзе җирләү өчен урын бирү турында гариза үлгән кешенең ире (хатыны), якын туганнары, башка туганнары яки законлы вәкилләре, ә үлгән кешене җирләү бурычын үз өстенә алган башка кешеләр (алга таба гариза бирүче) теләсә нинди формада кәгазьдә, турыдан – туры вәкаләтле органга мөрәҗәгать иткәндә бирелә.
6.4. Ялгыз күмү өчен урын бирү турындагы гаризага түбәндәге документлар кушыла:
1) гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);
2) гариза бирүченең вәкаләтләрен раслаучы документ, әгәр гариза бирүченең вәкиле ялгыз күмү өчен урын бирү турында гариза белән мөрәҗәгать итсә, шулай ук гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);
3) үлем таныклыгының күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);
4) кремация турында белешмәнең күчермәсе күмелгән урнаны күмгәндә
(тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);
5) ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән документ, үле бала туган очракта үле бала тууны дәүләт теркәве фактын раслый.
6) Эчке эшләр органнарының үлгән кешене җирләүгә ризалыгын раслаучы документ, аның шәхесе Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән срокларда билгеләнмәгән.
7) гариза бирүченең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалык.
6.5. Ялгыз күмү өчен урын бирүдән баш тарту өчен нигез булып:
1) кирәкле зират күмү өчен ябык;
2) гаризаны карау өчен кирәкле документларның төп нөсхәләрен тапшырмау;
3) тәкъдим ителгән документларда тулы булмаган, бозып күрсәтелгән яки дөрес булмаган мәгълүматның булуы, ул объектив рәвештә аларның чынлыгын тикшерүне кыенлаштыра.
6.6. Ялгыз күмү өчен урын бирүдән баш тарту өчен нигезләр булганда, вәкаләтле орган баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, ялгыз күмү өчен урын бирүдән баш тартуны рәсмиләштерә.
6.7. Ялгыз күмү өчен урын бирүдән баш тарту өчен нигезләр булмаган очракта вәкаләтле орган:
гариза бирүче белән берлектә җирләү урыны булган җир участогын бүлеп бирү максатыннан зиратны тикшерә;
ялгыз күмү өчен урын бирү турында Карар кабул итә;
җирләү урынын Күмү урыннарын теркәү Китабында теркәп бара.
6.8. Ялгыз күмү өчен урын бирү яки ялгыз күмү өчен урын бирүдән баш тарту турында карар мөрәҗәгать итүче мөрәҗәгать иткән көнне вәкаләтле орган тарафыннан кабул ителә.
6.9. Ялгыз күмү өчен урын бирү яки ялгыз күмү өчен урын бирүдән баш тарту турында карар гариза бирүчегә шәхсән документ формасында кәгазьдә бирелә.

7. Туганлык каберлекләре

7.1. Туганнар өчен җирләү урыны вәкаләтле орган тарафыннан түләүсез нигездә бирелә.

7.2. Туганнар өчен җирләү урыннары ир белән хатынны, якын туганнарны һәм башка туганнарны җирләү мөмкинлеген исәпкә алып бирелә.

7.3. Җирлек территориясендә тугандаш җирләү өчен бушлай бирелә торган җир участогы күләме 2,0мх2,5мх2,2м тәшкил итә (озынлыгы, киңлеге, тирәнлеге).

7.4. Туган җирләү өчен урын бирү турында гариза гариза бирүче тарафыннан турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәҗәгать иткәндә кәгазьдә иректе формада бирелә.

7.5. Туган җирләү өчен урын бирү турында гаризага түбәндәге документлар кушыла:

1) гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

2) гариза бирүче вәкиленең вәкаләтләрен раслаучы документ, әгәр дә гариза бирүченең вәкиле тугандаш җирләү өчен урын бирү турында гариза белән мөрәҗәгать итә икән, шулай ук гариза бирүче вәкиленең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

3) үлем таныклыгының күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

4) кремация турында белешмәнең күчермәсе күмелгән урнаны күмгәндә

(тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

5) ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән документ, үле бала туган очракта үле бала тууны дәүләт теркәве фактын раслый.

6) гариза бирүченең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалык.

7.6. Гаризаны карау, туган җирләү өчен урын бирү яки туган җирләү өчен урын бирүдән баш тарту турында Карар кабул итү вәкаләтле орган тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 6.5-6.9 пунктларында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә.

8. Мактаулы җирләүләр

8.1. Җирлекнең җәмәгать зиратлары территориясендә Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы алдында аерым казанышлары булган үлгәннәрне җирләү өчен мактаулы җирләүләр өчен участоклар (зоналар) булдырылырга мөмкин.

8.2. Почетлы җирләү урыны вәкаләтле орган тарафыннан түләүсез нигездә бирелә.

8.3. Почетлы җирләү урыннарында түбәндәге категория гражданнарны җирләү гамәлгә ашырыла:

1) Советлар Союзы һәм Россия Федерациясе Геройлары;

2) Социалистик Хезмәт Геройлары;

3) Россия Федерациясе Хезмәт Геройлары;

4) I, II һәм III дәрәҗә Дан орденнары белән бүләкләнгәннәр, Дан орденының тулы кавалерлары;

5) I, II һәм III дәрәҗә Хезмәт Даны орденнары белән бүләкләнгәннәр, Хезмәт Даны орденының тулы кавалерлары;

6) Бөек Ватан сугышы ветераннары, махсус хәрби операциядә катнашучылар;

7) Татарстан Республикасы Апас муниципаль районының Мактаулы гражданнары;

8) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы үсешенә өлеш керткән предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар җитәкчеләре.

8.4. Җирлек территориясендә мактаулы җирләү өчен бушлай бирелә торган җир кишәрлеге күләме 5 кв. м тәшкил итә.

8.5. Мактаулы җирләү урыны бирү турында гариза гариза бирүче тарафыннан турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәҗәгать иткәндә кәгазьдә ирекле формада бирелә.

8.6. Почетлы җирләү өчен урын бирү турындагы гаризага түбәндәге документлар кушыла:

1) гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

2) гариза бирүченең вәкаләтләрен раслаучы документ, әгәр дә гариза бирүченең вәкиле хөрмәтле җирләү өчен урын бирү турында гариза белән мөрәҗәгать итә икән, шулай ук гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

3) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Татарстан Республикасы Апас муниципаль районы алдында үлгән кешенең тиешле хезмәтләрен раслаучы документлар (хезмәт кенәгәләре күчермәләре (булган очракта) яки хезмәт (хезмәт) эшчәнлеген

раслаучы башка документлар, таныклыклар һәм бүләкләрнең төп нөсхәләре);

4) үлем таныклыгының күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

5) кремация турында белешмәнең күчермәсе күмелгән урнаны күмгәндә (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

6) гариза бирүченең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалык.

8.7. Гаризаны карау, мактаулы җирләү өчен урын бирү яки мактаулы җирләү өчен урын бирүдән баш тарту турында Карар кабул итү вәкаләтле орган тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 6.5-6.9 пунктларында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә.

9. Хәрби каберлекләр

9.1. Җирлекнең җәмәгать зиратлары территориясендә хәрби җирләүләр өчен аерым җир участоклары (зоналар) (хәрби участоклар) каралырга мөмкин.

9.2. Хәрбиләр өчен җирләү урыны вәкаләтле орган тарафыннан түләүсез нигездә бирелә.

9.3. Хәрби участокларда үлгәннәрне җирләү рөхсәт ителә, алар үлгән кешенең ихтыярын яки тормыш иптәшенең, якын туганнарының яки башка туганнарының теләген исәпкә алып, 8-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясының 1 һәм 3 пунктларында күрсәтелгән.

9.4. Җирлек территориясендә хәрби җирләү өчен бушлай бирелә торган җир кишәрлеге күләме 5 кв. м тәшкил итә.

9.5. Хәрби күмү урыны бирү турында гариза гариза бирүче тарафыннан турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәҗәгать иткәндә кәгазьдә ирекле формада бирелә.

9.6. Хәрби каберлек өчен урын бирү турындагы гаризага түбәндәге документлар кушыла:

1) гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

2) гариза бирүченең вәкаләтләрен раслаучы документ, әгәр гариза бирүченең вәкиле хәрби күмү өчен урын бирү турында гариза белән мөрәҗәгать итә икән, шулай ук гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

3) үлем таныклыгының күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

4) кремация турында белешмәнең күчермәсе күмелгән урнаны күмгәндә (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

5) үлгән кешенең җәмәгать зиратының хәрби участогында базга күмелергә мөмкин булган кешеләр категориясенә керүен раслаучы документлар.

6) гариза бирүченең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалык.

9.7. Гаризаны карау, мактаулы җирләү өчен урын бирү яки мактаулы җирләү өчен урын бирүдән баш тарту турында Карар кабул итү вәкаләтле орган тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 6.5-6.9 пунктларында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә.

10. Җирләү

10.1. Хәзерге кабергә җирләү санитар нормаларны үтәп, буш урын булганда башкарыла . Каберләр арасындагы ара (кабер белән урна арасында, урна белән урна арасында) вертикаль һәм горизонталь буенча 0,5 м-дан ким булмаска тиеш, һәм җир катламы белән тутырыла. Җир катламының калынлыгы табутларның өске дәрәҗәсеннән өскә кадәр 1 метрдан ким булмаска тиеш.

10.2. Җирләү минеральләшү чоры тәмамланганнан соң гына башкарыла, әмма соңгы җирләүдән соң 15 елдан да иртәрәк түгел.

Кремациядән соң көл салынган урнаны күмү соңгы күмү вакытына карамастан башкарыла.

10.3. Җирлек территориясендәге зиратларда тугандаш, мактаулы, хәрби каберлекләр урынында җирләүгә рөхсәт бирү түләүсез нигездә башкарыла.

10.4. Җирләүгә рөхсәт бирү турында гариза гариза бирүче тарафыннан турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәҗәгать иткәндә кәгазьдә ирекле формада бирелә.

10.5. Җирләүгә рөхсәт бирү турындагы гаризага түбәндәге документлар кушыла:

1) күмү турында таныклык (күмү турында таныклык булмаган очракта, вәкаләтле орган күмүләрне теркәү Китабында күмү урыны теркәлгән кеше турында мәгълүмат булуын билгели);

2) гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

3) гариза бирүченең вәкаләтләрен раслаучы документ, әгәр гариза бирүченең вәкиле җирләүгә рөхсәт бирү турында гариза белән мөрәҗәгать итсә, шулай ук гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

4) үлем таныклыгының күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

5) ЗАГС органнары тарафыннан бирелгән документ, үле бала туган очракта үле бала тууны дәүләт теркәве фактын раслый;

6) кремация турында белешмәнең күчермәсе күмелгән урнаны күмгәндә
(тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

7) үлгән кешенең туганлык бәйләнешен раслаучы документлар, аның исеменә җирләү урыны теркәлгән кеше белән (яки тиешле җирләү урынында җирләнгән кеше белән), яки аның үлгән кешене билгеләнгән җирләү урынында җирләүгә язмача ризалыгын раслаучы документлар;

8) гариза бирүченең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалык.

Җирләү урыны теркәлгән кеше үлсә,

җирләүгә рөхсәт бирү турында гаризага шулай ук:

1) үлгән кешенең исеменә рәсмиләштерелгән җирләү турында таныклык (җирләү турында таныклык булмаган очракта, вәкаләтле орган җирләү урынын теркәгән кеше турында мәгълүматның булуын билгели);

2) җирләү урыны теркәлгән кешенең үлем таныклыгының күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

3) кремация турында белешмәнең күчермәсе күмелгән урнаны күмгәндә
(тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән).

10.6. Җирләүгә рөхсәт бирүдән баш тарту өчен нигезләр:

1) таләп ителгән җирләү урынында әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән ялгыз күмүнең зурлыгына карап, кабер белән күмү өчен буш урын булмау;

2) кирәкле зират күмү өчен ябык;

3) гаризаны карау өчен кирәкле документларның төп нөсхәләрен тапшырмау;

4) тәкъдим ителгән документларда тулы булмаган, бозып күрсәтелгән яки дөрес булмаган мәгълүматның булуы, бу аларның чынлыгын объектив рәвештә раслауны кыенлаштыра;

5) минеральләшү чоры тәмамланмаган, кабергә көл салынган урнаны күмүдән тыш (кабергә табут белән күмгәндә);

6) үлгән кешенең исеменә җирләү урынын теркәү турында мәгълүматның булмавы (үлгән кешенең исеменә рәсмиләштерелгән җирләү турында таныклык булмаганда).

10.7. Гаризаны карау, җирләү өчен урын бирү яки җирләү өчен урын бирүдән баш тарту турында Карар кабул итү вәкаләтле орган тарафыннан әлеге Нигезләмәнең 6.5-6.9 пунктларында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә.

11. Үлгән кешенең җәсәден (җәсәден) чыгару соңрак күмү өчен

11.1. Җирләнгән кешенең калдыкларын яңадан күмү максатыннан эксгумацияләү санитар

нормалар һәм кагыйдәләр таләпләрен исәпкә алып башкарыла базы.
11.2. Җирлек территориясендә урнашкан зиратта җирләнгән үлгән кешенең мәетен (җәсәден) чыгаруга рөхсәт бирү түләүсез нигездә башкарыла.
11.3. Үлгән кешенең калдыкларын (җәсәден) алу өчен рөхсәт бирү турында гариза гариза бирүче тарафыннан турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәҗәгать иткәндә кәгазьдә ирекле формада бирелә.
11.4. Үлгән кешенең җәсәден (җәсәден) алырга рөхсәт бирү турындагы гаризага түбәндәге документлар кушыла:
1) күмү турында таныклык (күмү турында таныклык булмаган очракта, вәкаләтле орган күмүләрне теркәү Китабында күмү урыны теркәлгән кеше турында мәгълүмат булуын билгели);
2) гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);
3) гариза бирүченең вәкаләтләрен раслаучы документ, әгәр дә гариза бирүченең мәетен (җәсәден) соңрак күмү өчен алу турында гариза белән гариза бирүченең вәкиле мөрәҗәгать итә икән, шулай ук гариза бирүче вәкиленең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);
4) үлгән кешенең алынган калдыкларын (җәсәден) күмү өчен урын барлыгын раслаучы документ;
5) гариза бирүченең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалык.
11.5. Үлгән кешенең калдыкларын (җәсәден) чыгаруга рөхсәт бирүдән баш тарту өчен нигез булып:
1) гаризаны карау өчен кирәкле документларның төп нөсхәләрен тапшырмау;
2) тапшырылган документларда тулы булмаган, бозып күрсәтелгән яки дөрес булмаган мәгълүматның булуы, ул объектив рәвештә аларның чынлыгын тикшерүне кыенлаштыра.
11.6. Үлгән кешенең җәсәден (җәсәден) алуга рөхсәт бирүдән баш тарту өчен нигезләр булганда, вәкаләтле орган, баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, үлгән кешенең җәсәден (җәсәден) алуга рөхсәт бирүдән баш тартуны рәсмиләштерә.
11.7. Үлгән кешенең җәсәден (җәсәден) алуга рөхсәт бирүдән баш тарту өчен нигезләр булмаган очракта, вәкаләтле орган:
үлгән кешенең җәсәден (җәсәден) чыгарырга рөхсәт бирә;
күмү турында тиешле язманы күмүләрне теркәү китабына кертә (бер үк вакытта үлгән кешенең калдыкларын (җәсәден) алу үткәрелгән җирләү урынында күмү турында язманы гамәлдән чыгара).
үлгән кешенең калдыкларын (җәсәден) чыгару буенча чаралар оештыра.
11.8. Үлгән кешенең җәсәден (җәсәден) алу өчен рөхсәт бирү яки үлгән кешенең җәсәден (җәсәден) алу өчен рөхсәт бирүдән баш тарту турында карар гариза бирүче мөрәҗәгать иткән көнне вәкаләтле орган тарафыннан кабул ителә.
11.9. Үлгән кешенең җәсәден (җәсәден) алу өчен рөхсәт бирү яки үлгән кешенең җәсәден (җәсәден) алу өчен рөхсәт бирүдән баш тарту турында карар гариза бирүчегә шәхсән документ формасында кәгазьдә бирелә.
11.10. Үлгән кешенең калдыкларын (җәсәден) чыгару буенча эшләр санитар кагыйдәләрне үтәп башкарылырга тиеш.
Үлгән кешенең җәсәден (җәсәден) чыгару буенча эшләр тәмамланганнан соң, үлгән кешенең җәсәден (җәсәден) ике экземплярда чыгару турында акт төзелә, анда үлгән кешенең җәсәден (җәсәден) алу буенча эшләрнең башлану һәм тәмамлану урыны, датасы һәм вакыты, күмелгән урыны теркәлгән кешенең фамилиясе, исеме, әтисенең исеме (соңгысы булганда) күрсәтелә.
Үлгән кешенең калдыкларын (җәсәден) алу турындагы актның беренче экземпляры Вәкаләтле органда саклана, актның икенче экземпляры җирләү урыны теркәлгән кешегә кулъязма итеп тапшырыла.
11.11. Әгәр дә җирләү урынында бер генә үлгән кешенең калдыклары (җәсәде) күмелгән

булса, җирләү турында таныклык алына.

12. Каберләрне теркәү (яңадан теркәү)

12.1. Җирлек территориясендәге җәмәгать зираты территориясендә ясалган һәр каберлек вәкаләтле орган тарафыннан каберлекләрне теркәү Китабында теркәлә.

12.2. Җирләү урынын яңадан теркәү вәкаләтле орган тарафыннан җирләү урыны теркәлгән кеше үлсә һәм гариза бирү характерында булса башкарыла.

Җирләү урыннарын яңадан теркәү өчен түләү алынмый.

12.3. Җирләү урынын яңадан теркәү турында гариза гариза бирүче тарафыннан турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәҗәгать иткәндә кәгазьдә ирекле формада бирелә.

12.4. Җирләү урынын яңадан теркәү турында гаризага түбәндәге документлар кушыла:

1) күмү турында таныклык (махсус хезмәт тарафыннан күмү турында таныклык булмаган очракта, күмү урыннары теркәлгән кеше турында мәгълүматның Күмү урыннарын теркәү Китабында булуын билгели);

2) гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

3) гариза бирүче вәкиленең вәкаләтләрен раслаучы документ, әгәр дә гариза бирүченең вәкиле күмелгән урынны яңадан теркәү турында гариза белән мөрәҗәгать итә икән, шулай ук гариза бирүче вәкиленең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

4) җирләү урынын яңадан теркәү (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән)башкарылган кешенең шәхесен раслаучы документның күчермәсе;

5) җирләү урынын яңадан теркәү башкарылган зат вәкиленең вәкаләтләрен раслаучы документ, шулай ук җирләү урынын яңадан теркәү башкарылган зат вәкиленең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

6) җирләү урыны теркәлгән кешенең үлеме турында таныклыгы яки аның нотариаль рәвештә расланган күчермәсе (җирләү урыны теркәлгән кешенең үлеме очрагында);

7) җирләү урыны теркәлгән кешенең туганлык бәйләнешен раслаучы документлар, аның исеменә күмү урыны яңадан теркәлгән кеше белән яки тиешле җирләү урынында күмелгән кеше белән, яки әлеге документларның нотариаль рәвештә расланган күчермәләре.

12.5. Җирләү урынын яңадан теркәүдән баш тарту өчен нигез булып:

1) гаризаны карау өчен кирәкле документларның төп нөсхәләрен бирмәү;

2) тапшырылган документларда тулы булмаган, бозып күрсәтелгән яки дөрес булмаган мәгълүматның булуы, бу аларның чынлыгын объектив рәвештә раслауны кыенлаштыра;

3) җирләү урынын теркәү турында мәгълүмат булмау, әгәр дә җирләү урынын яңадан теркәү (җирләү турында таныклык булмаса) аның исеменә гариза биргән очракта.

12.6. Җирләү урынын яңадан теркәүдән баш тарту өчен нигезләр булганда, вәкаләтле орган җирләү урынын яңадан теркәүдән баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, мотивлы рәвештә баш тартуны рәсмиләштерә.

12.7. Җирләү урынын яңадан теркәүдән баш тарту өчен нигезләр булмаган очракта вәкаләтле орган:

җирләү урынын яңадан теркәү турында карар рәсмиләштерә;

каберләрне теркәү китабына тиешле язма кертә.

12.8. Җирләү урынын яңадан теркәү яки җирләү урынын яңадан теркәүдән баш тарту турында карар мөрәҗәгать итүче мөрәҗәгать иткән көнне вәкаләтле орган тарафыннан кабул ителә.

12.9. Җирләү урынын яңадан теркәү яки җирләү урынын яңадан теркәүдән баш тарту турында карар гариза бирүчегә шәхсән документ формасында кәгазьдә бирелә.

12.10. Исеменә күмү урыны яңадан теркәлгән кешегә вәкаләтле орган тарафыннан күмү турында таныклык бирелә.

13. Җирләү турында таныклыкларны рәсмиләштерү

13.1. Җирләү көнендә вәкаләтле орган тарафыннан тиешле җирләү турында таныклык формалаштырыла һәм бирелә.

13.2. Җирләүләр турында таныклыкларны, шул исәптән әлеге Нигезләмә кабул ителгәнче, вәкаләтле орган түләүсез нигездә рәсмиләштерә.

13.3. Җирләү турында таныклыкта:

җирләнгән җәмәгать зиратының исеме;

зиратның урыны (адресы);

җирләү төре (берүзе, тугандаш, дини, мактаулы, хәрби);

кабернең зурлыгы;

зиратта җирләү урыны (квартал һәм җирләү участогы номеры);

җирләү урыны теркәлгән кешенең фамилиясе, исеме һәм әтисенең исеме (соңгысы булганда).

13.4. Әлеге Нигезләмә кабул ителгәнче җирләү турында таныклык рәсмиләштерү турында гариза гариза бирүче тарафыннан турыдан-туры вәкаләтле органга мөрәҗәгать иткәндә кәгазьдә ирекле формада бирелә.

13.5. Җирләү турында таныклык рәсмиләштерү турында гаризага түбәндәге документлар кушыла:

1) гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

2) гариза бирүченең вәкаләтләрен раслаучы документ, әгәр дә гариза бирүченең вәкиле җирләү турында таныклык рәсмиләштерү турында гариза белән мөрәҗәгать итсә, шулай ук гариза бирүченең шәхесен раслаучы документның күчермәсе (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

3) үлгән кешегә карата үлем турында таныклыкның күчермәсе, ул тиешле базда җирләнгән (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

4) үлгән кешегә карата кремация турында белешмәнең күчермәсе, аның көле урнасы тиешле җирләү урынында күмелгән (тикшерү өчен Төп нөсхә кушымтасы белән);

5) тиешле базда җирләнгән үлгән кеше белән туганлык бәйләнешләрен раслаучы документлар яки әлеге документларның нотариаль рәвештә расланган күчермәләре.

Каберләрне теркәү Китабында җирләү урыны теркәлгән кеше турында мәгълүмат булганда, бу кешегә күмү турында таныклык әлеге пунктның 3 5 пунктчаларында күрсәтелгән документларны күрсәтмичә рәсмиләштерелә.

13.6. Җирләү турында таныклыкны рәсмиләштерүдән баш тарту өчен нигез булып:

1) гаризаны карау өчен кирәкле документларның төп нөсхәләрен бирмәү;

2) тапшырылган документларда тулы булмаган, бозып күрсәтелгән яки дөрес булмаган мәгълүматның булуы, бу аларның чынлыгын объектив рәвештә раслауны кыенлаштыра;

3) башка кешегә кирәкле җирләү урынына күмү турында таныклык бирү;

4) җирләү турында каберләрне теркәү Китабында мәгълүмат булмау.

13.7. Җирләү турында таныклыкны рәсмиләштерүдән баш тарту өчен нигезләр булганда, вәкаләтле орган, баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, җирләү турында таныклыкны рәсмиләштерүдән баш тартуны рәсмиләштерә.

13.8. Җирләү турында таныклыкны рәсмиләштерүдән баш тарту өчен нигезләр булмаган очракта, вәкаләтле орган җирләү турында таныклыкны рәсмиләштерә һәм бирә.

13.9. Җирләү турында таныклык рәсмиләштерү яки җирләү турында таныклык рәсмиләштерүдән баш тарту турында карар гариза бирүче мөрәҗәгать иткән көнне

вәкаләтле орган тарафыннан кабул ителә.

13.10. Җирләү турында таныклыкны рәсмиләштерү яки җирләү турында таныклыкны рәсмиләштерүдән баш тарту турында карар гариза бирүчегә шәхсән документ формасында кәгазьдә бирелә.

14. Зиратларны тоту һәм карау кагыйдәләре

14.1. Җәмәгать зиратларын тоту вәкаләтле орган тарафыннан хуҗалык итүче субъектлар (юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр) белән «дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында»2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә конкурс процедуралары нигезендә контрактлар (килешүләр) төзү юлы белән башкарыла.

Җәмәгать зиратларын тоту буенча подряд эшләре агымдагы ремонтны, җирләү билгеләнешендәге объектларны капиталь ремонтлауны, җирләү бюджет акчалары хисабына башкарылган очракта, дәүләт саклавындагы каберлекләрне һәм һәйкәлләрне тотуны, зират территориясен җыештыруны һәм чүп-чарны чыгаруны үз эченә ала;

14.2. Җирләү өчен җаваплы гражданнар җирләү урыннары территориясендә чисталык һәм тәртип тәэмин итәргә, чүп-чарны билгеләнгән урыннарда җыярга, җирләү участокларында тере койма һәм чәчәк утыртуларны карарга, кабер өстенә корылмаларны (коймаларны) вакытында ремонтларга, кабер калкулыкларын төзәтергә, һәйкәлләрне һәм коймаларны урнаштырырга, үзгәртеп корырга һәм төшерергә тиеш.

14.3. Каберләрне (үлгәннәрнең тәннәрен) җирләү объектлары территориясендә ташу һәм күчерү өчен катафалка-арба, катафалка-сани, катафалка-йөкле, ә урналарны күчерү өчен катафалка - йөкле булырга тиеш.

14.4. Җирлек территориясендә урнашкан зиратларда бердәм эш режимы урнаштырыла. Үлгәннәрне җирләү тәүлекнең якты вакытында башкарыла.

14.5. Җәмәгать зиратлары территориясендә кунаклар тынлык һәм тәртип сакларга тиеш.

14.6. Җәмәгать зиратлары территориясендә килүчеләргә тыела:

1) сәяси, идеологик, раса, милли яки дини нәфрәт, дошманлык яки нәфрәт мотивлары буенча яки нинди дә булса социаль төркемгә карата нәфрәт яки дошманлык мотивлары буенча һәйкәлләргә, җирләү урыннарына яки җирләү билгеләнешендәге объектларга тиешле эчтәлектәге язулар яки рәсемнәр ясарга;
2) җәмәгать зираты территориясен пычрату;
3) агачларны һәм куакларны кисү;
4) этләрне йөртү, йорт хайваннарын көтү, кошларны тоту;
5) учаклар кабызу;
6) ком, балчык чыгару, агач кисү;
7) яшелләрне сындыру;
8) спиртлы эчемлекләр эчәргә һәм исерек хәлдә;
9) җир казу, төзелеш һәм башка материаллар запасын калдыру;
10) чүп-чарны, Иске сүтелгән кабер өстенә корылмаларны (кабер ташларын), бу максатлар өчен бүленмәгән урыннарда коймаларны җыярга;
11) үз белдеге белән кабер казырга һәм җирләүләр ясарга;
12) алар ябылганнан соң зират территориясендә булырга.

14.7. Зиратларга күпләп бару белән бәйле бәйрәмнәр вакытында вәкаләтле орган тарафыннан махсус эш режимы һәм зиратларга бару кертелергә мөмкин.

15. Бәхәсләрне чишү тәртибе

Әлеге нигезләмәне гамәлгә ашыру белән бәйле бәхәсләр судтан тыш һәм суд тәртибендә хәл ителә.

16. Өлкәдә законнарны бозган өчен җаваплылык җирләү һәм җирләү эше

Күмү һәм җирләү эшендә гамәлдәге закон нигезләмәләрен бозуда гаепле булган затлар Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы.